

Samråda

Riktlinjer och rutiner för tidigt samråd vid framtagande av föreskrifter, allmänna råd, handböcker och annat vägledningsmaterial för myndigheter med regler under miljöbalken.

Varför ska myndigheter samråda?

MÅLSÄTTNING

Vi bör sträva efter en samsyn när det gäller tolkning av miljöbalken mellan de centrala tillsynsvägläddande myndigheterna, för att ge de operativa tillsynsmyndigheterna överensstämmande signaler.

Med bättre samrådsprocess får man mer genomtänkta, genomarbetade regler och handböcker. Reglerna ger då bättre stöd för de operativa myndigheterna och andra användare, vilket leder till snabbare genomslag för en enhetlig tillämpning. För de operativa myndigheternas tillsynsplanering är det av avgörande betydelse att vägledningsmaterialet är samordnat mellan de centrala tillsynsvägläddande myndigheterna.

FÖRFATTNINGSTÖD M.M.

Miljöbalkens bestämmelser ger tydliga anvisningar att tillsynsmyndigheterna skall samarbeta med varandra, se bl.a. 26 kap. 6 § miljöbalken och 15 § förordning (SFS 1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken. Enligt 27 § verksförordningen skall myndigheten innan den beslutar föreskrifter eller allmänna råd, enligt författnings-samlingsförordningen (SFS 1976:725), bl.a. ge statliga myndigheter, kommuner, landsting, organisationer och andra som kostnadsfritt eller på något annat betydande sätt berörs samt Ekonomistyrningsverket tillfälle att yttra sig i frågan och om konsekvensutredningen.

Kravet på samordning bör gälla likadant för allmänna råd som för föreskrifter. I handbok i författningsskrivning (Ds 1998:43) kap. 4.4.3, Föreskrifter i andra författningar står bl.a.:

»För att få ett regelverk som fungerar bra är det nödvändigt att myndigheten samordnar sina föreskrifter med egna och andra myndigheters föreskrifter på samma och angränsande områden. Bristande samordning kan skapa problem för dem som föreskrifterna vänder sig till.«

När ska myndigheterna samråda?

- Tidigt samråd mellan centrala myndigheter bör ske när det gäller att ta fram föreskrifter, allmänna råd, handböcker och annat vägledningsmaterial
  1. som innehåller generella/allmänna grundläggande principer,
  2. där myndigheterna berörs av samma regler under miljöbalken och
  3. där regler under miljöbalken påverkar/berör annan lagstiftning inom en annan myndighets ansvarsområde.
- Samrådet bör även omfatta tidiga kontakter med de operativa tillsynsmyndigheterna. För länsstyrelsernas del kan detta ske genom miljövårdsdirektörernas förenings nätverk.

Tillsyns- och föreskriftsrådet har tagit fram en lista över myndigheternas beröringspunkter inom miljöbalkens område vilken kan användas för att se om myndigheten berörs. (se www.tofr.environ.se)

Samråd ska även ske när det gäller begäran om uppgifter, t.ex. enkäter.

Hur ska myndigheterna samråda?

INNAN ETT SAMRÅD PÅBÖRJAS

- Den som ska ta fram föreskrifter eller tillsynsvägledningsmaterial ansvarar för att tidigt samråd påbörjas med berörda myndigheter.
- Anmälan av tilltänkta projekt görs på Tillsyns- och föreskriftsrådets möten.
- Ledamoten i Tillsyns- och föreskriftsrådet är normalt myndighetens första kontaktperson för samråd med andra myndigheter. Ledamoten ansvarar för att information om projektet når fram till ansvariga på den egna myndigheten.

Tidiga kontakter har till syfte att utröna hur mycket andra myndigheter berörs och hur detta påverkar planeringen av tilltänkta projekt. Kontakterna bör ske i ett tidigt skede av planeringen, om möjligt före eller senast i samband med den interna verksplaneringen.

Ytterligare sätt att informera om tilltänkta projekt kan t.ex. vara att:

Anordna en "Start upp – workshop/hearing/brainstorming med berörda myndigheter" för att utröna om det finns beröringspunkter med andra myndigheters ansvarsområden.

Myndigheten tar fram skisser till projektplaner som man planerar att genomföra och skickar till de myndigheter som man tror är berörda.

Myndighetens lista över planerade projekt (ett visst urval bör ske) läggs in på den egna myndighetens och/eller på Tillsyns- och föreskriftsrådets webbplats.

NÄR SAMRÅDET BÖRJAR

- Arbetsform för samrådet väljs mot bakgrund av projektets omfattning och komplexitet.
- I den egna planeringen bör tillräcklig hänsyn tas till den tid samrådsprocessen beräknas ta.
- Deltagare som ingår i arbetsgrupper och referensgrupper skall ha uppdrag från sin myndighet att delta i samrådet och resultatet bör förankras löpande.

Samråd mellan myndigheter kan ske på många olika sätt. I det enklaste fallet kan det vara ett telefonsamtal mellan två handläggare. I mer komplicerade fall kan det innebära gemensam förstudie, större samordning m.m.

UNDER SAMRÅDSPROCESSEN

- Arbetsprocessen under framtagandet av vägledningmaterialet bör vara sådan att den leder till samsyn när det gäller tolkning av miljöbalken mellan myndigheterna (avseende rättsregler och generella, grundläggande principer).
- Innan det formella remissförfarandet påbörjas bör de samrådande myndigheterna ta ställning till förslaget. Ansvarig myndighet för projektet bör ge myndigheterna ett underlag för vad man ska ta ställning till, exempelvis:
  1. Remitterande myndighet anger vad de tror att samrådsmyndigheten är berörd av.
  2. Frågelista för att reda ut om myndigheten är berörd.

EFTER SAMRÅDSPROCESSEN

- Riktlinjerna och rutinerna i detta dokument används även vid framtagande av föreskrifter, men resultatet av samrådet uttrycks och formuleras då inte i föreskriften.
- Det viktiga är att samråd sker efter intentionerna i detta dokument. Myndigheterna bör klart och tydligt redovisa resultatet av samrådet. När ett samråd har skett och samsyn har uppnåtts kan detta lämpligen uttryckas genom följande formulering: **»De allmänna råden/handboken/vägledningen gäller tillämpningen av x kap. i miljöbalken. De/den har utarbetats av ... (NN-myndigheten)... i samråd med ... (YY-myndigheten)... såvitt dess/deras ansvarsområde berörs.«**
- Uttrycket för samrådet kan lämpligen införas t.ex. i inledningen till det allmänna rådet och i handbokens eller vägledningmaterialets förord.

Ett telefonsamtal el. dyl. (t.ex. för att stämma av en enkel fråga) är inte ett sådant samråd som behöver markeras.

HUR SKA PRODUKTEN UTFORMAS?

- Allmänna råd bör tas fram enligt samma rutiner som föreskrifter. Myndigheternas skrivregler (Ds 2001:32), »Svarta listan«; Ord och fraser som kan ersättas i förvaltningspråk (1993, Statsrådsberedningen), Svenska skrivregler (2000, Svenska språknämnden) och författningsförordningen m.m. nyttjas i arbetet.
- För att indikera att handböcker och annat vägledningmaterial för rättstillämpning (vilka ej ingår i myndighetens författningssamling) helt eller till övervägande del hänför sig till miljöbalken används texten »Miljöbalken« som layout på framsidan av materialet.
- Utbildning i samband med utgivning av allmänna råd och handbok inom områden där myndigheternas ansvarsområden överlappar varandra bör lämpligen ske genom samarbete mellan de berörda myndigheterna. Samarbetet kan initieras i samband med att tidpunkten för utgivningen bestäms.

Ordlista

<i>1)Föreskrifter</i>	Bindande regler som man måste följa
<i>1)Allmänna råd</i>	Sådana generella rekommendationer om tillämpningen av en författning som anger hur någon kan eller bör handla i ett visst hänseende för att uppfylla gällande regler.
<i>Annat vägledningsmaterial för rätts-tillämpning</i>	T.ex. handböcker, policyföreskrifter, cirkulär, Råd&Tips.
<i>I samråd med</i>	Anger att målet med samrådet har uppnåtts, d.v.s. att det lett till samsyn mellan myndigheterna (man är överens) beträffande produkten (betydelse i detta dokument, Tillsyns- och föreskriftsrådet). I uttrycket (vara) i samråd (med ngn, om ngt, att göra ngt), (ha kommit) överens (Svenska Akademiens ordbok).
<i>Samråd</i>	Överläggning, diskussion (Bonniers svenska ordbok, 1991 även Svenska Akademiens ordbok).
<i>Samordna</i>	Koordinera. Ordna eller organisera så att ett visst gemensamt mål eller en viss avsedd effekt (bäst kan) uppnås (Svenska Akademiens ordbok).
<i>Samsyn</i>	Förhållandet att två eller flera (grupper av) personer ha en i ett eller annat avseende gemensam syn på något eller en gemensam uppfattning av något (Svenska Akademiens ordbok).
<i>Samverka</i>	Samarbeta. Om person, grupp eller sammanslutning av personer arbetar eller utövar verksamhet tillsammans eller gemensamt (Svenska Akademiens ordbok).
<i>Efter samråd</i>	Efter överläggning (med ngn); ofta även med tanke på åstadkommen överenskommelse eller uppnått samförstånd (Svenska Akademiens ordbok).

1) Regleras i författningssamlingsförordningen (1976:725).

Referenser

1. Miljöbalken (SFS 1998:808)
2. Förordning om tillsyn enligt miljöbalken (SFS 1998:900)
3. Verksförordning (SFS 1995:1322)
4. Författningssamlingsförordningen (SFS 1976:725)
5. Myndigheternas föreskrifter, Handbok i författningsskrivning (Ds 1998:43)
6. Myndigheternas skrivregler (Statsrådsberedningen, Ds 2001:32)
7. Ord och fraser som kan ersättas i förvaltningspråk (1993, Statsrådsberedningen)
8. Svenska skrivregler (2:a utgåvan, 2000, Svenska språknämnden)

Samråda

Tillsyns- och Föreskriftsrådet, 106 48 Stockholm,
telefon 08-698 10 00, fax 08- 698 16 85, internet www.tofr.environ.se

I rådet ingår: Arbetsmiljöverket, Boverket, Fiskeriverket, Generalläkaren, Kemikalieinspektionen,
Svenska Kommunförbundet, Läke medelsverket, Länsstyrelsen i Dalarnas län, Länsstyrelsen i
Stockholms län, Miljöförvaltningen i Göteborgs stad, Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet,
Skogsstyrelsen, Socialstyrelsen, Statens jordbruksverk och Statens livsmedelsverk.

